

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦЕНТР ОХОРОНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК АРХЕОЛОГІЇ УПРАВЛІНЯ
КУЛЬТУРИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ПОЛТАВСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

**ЗВІД
ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ
ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ:
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ**

Лохвицький район

Полтава
ТОВ «АСМІ»
2012

УДК: 904(457.53)
ББК: 63.3(4Укр-4Пол)-7
3-43

*Друкується за рішенням Вченої ради Полтавського краєзнавчого музею.
Протокол № 8 від 29 серпня 2012 р.*

Головна редакційна колегія:

Волошин Ю.В., доктор історичних наук, Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка;
Киридон А.М., доктор історичних наук, Київський міжнародний університет;
Кривошея В.В., доктор історичних наук, заступник директора Українського інституту національної пам'яті;
Мокляк В.О., заступник директора з наукової роботи Полтавського краєзнавчого музею, заслужений працівник культури України;
Моргунов Ю.Ю., доктор історичних наук, Інститут археології Російської Академії Наук;
Пархоменко В.О., заступник – керівник апарату Полтавської облдержадміністрації;
Супрун Т.Ю., учений секретар Полтавського краєзнавчого музею, заслужений працівник культури України;
Супруненко О.Б., кандидат історичних наук, заслужений працівник культури України;
Титаренко В.П., доктор історичних наук, Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка;
Титова О.М., кандидат історичних наук, директор Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК;
Фасій Г.І., начальник управління культури Полтавської облдержадміністрації;
Фесик К.Б., директор Полтавського краєзнавчого музею, заслужений працівник культури України;
Якименко М.А., доктор історичних наук, професор, Полтавська державна аграрна академія.

Упорядкування, підготовка до друку В. О. Мокляка

*При передруку, чи іншому використанні матеріалів, посилання на джерело обов'язкове.
Відповідальність за достовірність наведених фактів,
правильність цитування несуть автори статей.*

Автори статей: В.А. Андрієць, А.С. Ароян, В.В. Бережна, С.І. Бочарова, О.О. Вільмовська, В.А. Войналович, І.М. Гавриленко, В.В. Касьян, О.В. Коваленко, О.С. Лимар, Л.М. Лугова, Р.С. Луговий, І.С. Мельникова, В.О. Мокляк, Ю.Ю. Моргунов, А.М. Наговіцина, М.І. Назаренко, Г.М. Некрасова, В.А. Павленко, О.В. Пальчик, Ю.О. Пуголовко, Н.М. Сиволап, О.А. Скирда, О.В. Стригіна, О.Б. Супруненко, А.І. Тимошук, О.М. Ткаченко, Н.Я. Цехмістро, Н.Ф. Шаповал, Ю.О. Шилов, Н.Д. Янко.

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область.
3-43 Лохвицький район [Текст] = Register of Monuments of History and Culture of Ukraine: Poltava Region. Lohvitsa district / Полт. краєзн. муз.; В.А. Андрієць, А.С. Ароян, В.В. Бережна та ін.; голов. ред. кол.: Ю.В. Волошин, А.М. Киридон, В.В. Кривошея та ін.; [упорядн., наук. ред. В.О. Мокляк]. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2012. – 440 с.

ISBN 978-966-182-223-7

Пропоноване увазі читача видання продовжує серію публікацій матеріалів до «Зводу пам'яток історії та культури України», що знаходяться на території Полтавської області. Даний випуск присвячений пам'яткам природи, археології, історії, архітектури та техніки, що розташовані на території Лохвицького району Полтавської області.

УДК: 904(457.53)
ББК: 63.3(4Укр-4Пол)-7

© Полтавський краєзнавчий музей, 2012.
© В.А. Андрієць, В.О. Мокляк, В.В. Шерстюк,
О.А. Скирда, ілюстрації, 2012
© ТОВ «АСМІ», оформлення, 2012

ISBN 978-966-182-223-7

овища. Споруда мала шестикутні вікна та двері, оформлені візерунчастим орнаментом за допомогою напуску цегли. Подібним напуском був оформлений карниз будівлі. Художньою кладкою декоровані стіни. Мотиви української народної вишивки та килимів використані під час облицювання, елементи української народної архітектури надавали будівлі особливого святкового вигляду.

Південний фасад будинку прикрашався двоповерховою вежею у якій знаходився основний вхід до приміщення. Перший ярус мав шестикутні вікна та двері. Внутрішній його простір складав 5м². Другий ярус також мав шестикутні вікна та перекривався чотирихилим металевим дахом увінчаним дерев'яним ліхтариком, кожну зі стін якого прикрашали вікна. Завершував його металевий чотирихилий дах зі шпилем. Великої виразності споруді надавав високий, критий червоною черепицею, із заломом та слуховими вікнами дах.

За роки експлуатації споруда зазнала певних змін. Черепичну покрівлю було замінено на шиферну, розібрано другий ярус башти, втрачено надвірні допоміжні споруди. Однак будинок донині знаходиться у задовільному стані, використовується місцевою школою і є яскравим зразком українського модерну в архітектурі.

Джерела: Справочная клировая книга по Полтавской епархии на 1912 год. – Полтава, 1912. – С. 126 – 127; Третья подворно-хозяйственная перепись в Полтавской губернии 1910 года: Лохвицкий уезд. – Полтава: Электрич. Типогр. М.Г. Амчиславского, 1913. – С. 66; Полтавщина: Енциклопедичний довідник / За ред А.В. Кудрицького. – К.: «Укр. Енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1992. – С. 288 – 290; Ханко В. Опанас Сластьон і декоративно-ужиткове мистецтво та архітектура // Ханко В. Полтавщина: Плин мистецтва, діячі. – К., 2007. – С. 189 – 199. Чепелик В.В. Пошук народного стилю в ар-

хітектурній творчості О.Г. Сластьона // Народна творчість та етнографія. – 1979. – № 2 (156). – С. 55 – 61; Чепелик В.В. Зберегти архітектурну спадщину від Сластьона на Лохвиччині // Зоря. – (Лохвиця). – 1976. – № 99. – С. 4, іл; Чепелик В.В. Пионер сельской архитектуры // Строительство и архитектура. – 1978. – № 1. – С. 27 – 32 ил.; Ханко В.М. Щедре гроно таланту // Наука і культура: Україна. Щорічник. Вип. 20. – К.: АН УРСР, Знання, 1986 – С. 360 – 365.

В.А. Павленко

Васильки, с., Васильківська сільська рада

130. Городище «Северинів вал» (археол.)

Знаходиться за 0,7 км на південь від південно-східної околиці села, на високому відрогоподібному виступі правого берега р. Сули, в ур. Слюзове (інша назва – ур. Баюри).

У 1927 – 1928 рр. пам'ятку обстежив М. Семенчик, у 1945 р. обстежено Посульською археологічною експедицією під керівництвом Ф. Копилова.

Городище займає заліснений відрогоподібний виступ, із трьох сторін (східної, північної та західної) оточений крутими схилами правого берега р. Сули. З південного боку майданчик городища захищений дугоподібним у плані валом та ровом довжиною близько 450 м. Висота валу 3 – 3,5 м, його ширина біля підшви 10 – 12 м, у верхній частині 2,5 – 3 м. Рів, шириною 7 – 8 м, зберігся на глибину до 3 м.

Культурно-хронологічна належність пам'ятки не визначена.

Розкопки не проводилися.

У 1920-х рр. західна частина пам'ятки розорювалася, нині вкрита лісовими насадженнями.

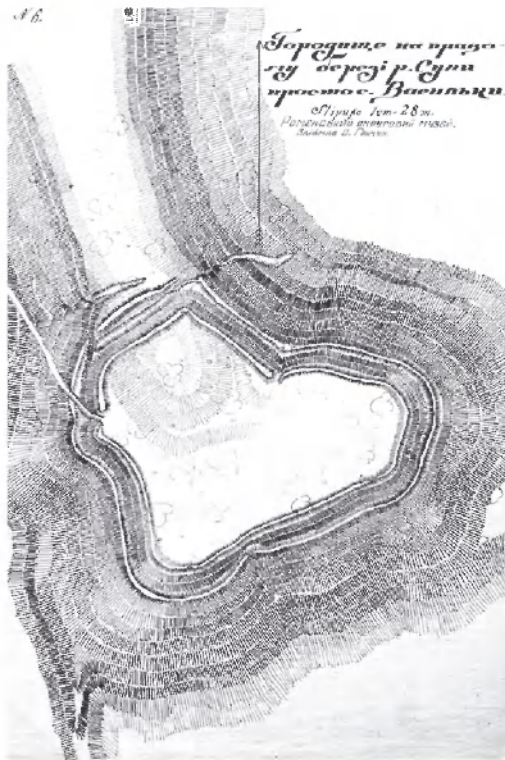
Джерела: Семенчик М.М. Археологічні дослідження Посулля. 1927 р. // НА ІА НАНУ. – Ф. ВУАК. – Спр. 116/17а. – Арк. 11; [Грічук О.] Мапа західної частини Верхнього Посулля досліджуваного літом 1927 р. // НА ІА НАНУ. – Ф. ВУАК. – Спр. 116/15. – Арк. 5; Копилов Ф.Б. Звіт Посульської експедиції 1945 року // НА ІА НАНУ. – Ф.е. – 1945/8 – Арк. 5.

Р.С. Луговий

131. Городище, (VIII – X, XVII – XVIII ст.) (археол.)

Знаходиться за 0,5 км на північ від північної околиці села, на стрілці високого відрогу третьої надзаплавної тераси правого берега р. Сули (54 м над рівнем заплави), в ур. Городок.

У 1927 – 1928 рр. пам'ятку вперше обстежив М. Семенчик, у 1981 р. – Ю.Ю. Моргунов провів на ній шурфування, у 2010 р. обстежили Р.С. Луговий та О.В. Коваленко.

Городище займає заліснений південно-східний край відрогу, має в плані форму трапеції з округленими кутами, до основи відрогу прилягає меншою стороною. Розміри майданчика 144 x 102 м. З трьох сторін городище захищене похилим валом висотою 1,0 – 1,5 м з ровоподібним заглибленням із внутрішньої сторони. Схили ескарповані. З північної північно-західної сторони городище захищене дугоподібним валом, довжиною 75 м, із в'їздом у західному куті валу. Висота валу до 2 м, із зовнішнього боку – рів глибиною до 2,5 м, шириною до 1,5 м в приденній частині.

На поверхні городища простежується значна кількість заглиблень, які М.Д. Ренський вважав котлованами заглиблених жител. Потужність слабко насиченого культурного шару – 0,4 м. Знахідки: крем'яний скребок, декілька фрагментів роменської кераміки VIII – X ст., у т. ч. вінця ліпної миски; окремі фрагменти кераміки XVII – XVIII ст.

Джерела: Семенчик М. Археологічні дослідження Посулля. 1927 р. // НА ІА НАНУ. – Ф. ВУАК. – Спр. 116/17а. – Арк. 11; [Грічук О.] Мапа західної частини Верхнього Посулля досліджуваного літом 1927 р. // НА ІА НАНУ. – Ф. ВУАК. – Спр. 116/15. – Арк. 6; Моргунов Ю.Ю. Отчет о работе Посульской разведочной группы ИА АН СССР в 1981 г. на территории Полтавской, Сумской и Черкасской областей УССР // НА ІА НАНУ. – 1981/33; Луговий Р.С., Касьян В.В. Звіт про археологічні розвідки у Лохвицькому, Семенівському та Великобагачанському районах Полтавської області у 2010 році // НА ПКМ. – Спр. № 4-361. – Арк. 8, мал. 14.

Р.С. Луговий, О.В. Коваленко

132. Курганний могильник I (археол.)

Знаходиться за 0,4 км на північний захід від села, на плато правого берега р. Сули.

Обстежувався О.М. Ткаченком у 1988 р.

Наукове видання

Упорядник – **МОКЛЯК** Володимир Олександрович

**ЗВІД ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ:
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ**

Лохвицький район

Відповідальні за випуск: В.О. Мокляк, Т.Ю. Супрун, К.Б. Фесик.
Комп'ютерна верстка – Є.А. Кулинич.

Підписано до друку 29.11.2012 р.
Формат паперу 70×100/16.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 35,8. Тираж 300 пр. Зам. № 6071.

Видавець і виготовлювач ТОВ «АСМІ».
36011, м. Полтава, вул. В. Міщенко, 2.
Тел./факс: (0532) 56-55-29.

Свідectво суб'єкта видавничої справи
серія ДК №3357 від 25.12.2008 р.